

2. Глушкова, Т. Г. Товарознавство товарів культурно-побутового призначення : Опорний конспект лекцій / Т. Г. Глушкова. - К : КНТЕУ, 2003. - 166с.

3. Жук Ю.Т. та ін. Теоретичні основи товарознавства. Навчальний посібник.-К.:НМЦ «Укоопосвіта»,2000.-336 с.

Костунець Олексій

Студент магістратури спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

Науковий керівник: **Лаврук В.В.,**

д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи,

страхування та електронних платіжних систем

Подільський державний аграрно-технічний університет

м.Кам'янець-Подільський

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна практика фінансового забезпечення сільськогосподарських товаровиробників не відзначається комплексністю та системністю, має низку недоліків, що не дають змоги задовольнити фінансові потреби суб'єктів агропромислового виробництва. Діюча державна фінансова політика щодо регулювання темпів розвитку агропромислового виробництва не забезпечує належного доступу сільськогосподарських товаровиробників до ринку фінансових ресурсів, формування сприятливого інституційного середовища та вирівнювання умов господарювання.

Необхідність подолання об'єктивних макроекономічних перешкод щодо поліпшення, розширення та ефективного розвитку кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників залишається однією з актуальних проблем аграрного сектору вітчизняної економіки. З часу здобуття Україною незалежності проблеми, пов'язані з кредитуванням сільськогосподарських підприємств, залишаються не вирішеними, внаслідок чого фінансовий стан агроформувань з року в рік погіршується.

Таким чином, складність проблем кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників зумовлює необхідність подальшого дослідження теоретичних, методичних та практичних питань щодо розв'язання найболючіших проблем українського села. Зазначимо, що потреба в банківському кредитуванні агроформувань постійно зростає, проте темпи та динаміка розвитку кредитного сектору аграрної сфери залишаються негативними. Це потребує виявлення причин, що продовжують стримувати розвиток банківського обслуговування аграрного сектору України, та розробки пропозицій щодо поліпшення та подальшого ефективного розвитку ситуації.

Вченими-економістами досліджено основну частину теоретичних, методологічних та прикладних аспектів проблеми забезпечення сільськогосподарських товаровиробників банківськими фінансовими ресурсами. Проте проблема розвитку банківського кредитування агроформувань досі залишається невирішеною та продовжує загострюватися. На нашу думку, недостатніми залишаються аспекти системної взаємодії банківської системи і підприємств агропромислового виробництва та стратегічні перспективи ефективного розвитку системи фінансування аграріїв.

Основними проблемами кредитного забезпечення аграрного сектору економіки є недостатність кредитних ресурсів для забезпечення розширеного відтворення та розвитку середнього і малого бізнесу на селі; висока вартість банківських кредитів; складність процедур одержання кредитів; неможливість надання у заставу земельних ділянок сільськогосподарського призначення або прав оренди на них; відсутність гарантійного механізму при залученні кредитів. Дослідження фінансового забезпечення підприємств АПК, у тому числі сільськогосподарських товаровиробників, свідчить про те, що вони в основному працюють за рахунок власних ресурсів, частка яких у виробничій діяльності значна, проте недостатня для самофінансування.

Обмеженість власних коштів змушує аграрні підприємства сподіватися на підтримку з боку держави й зумовлює необхідність розвивати як банківські, так і партнерські форми кредитування. Необхідність кредитних ресурсів, без яких сільськогосподарське підприємство як товаровиробник не може існувати, зумовлена специфікою його відтворювального процесу. Останнє, в свою чергу, вимагає врахування об'єктивних вимог галузі в процесі організації її кредитного обслуговування.

Зазначимо, що протягом останніх 10 років кредити були і залишаються недоступними через низьку кредитоспроможність та відсутність необхідної для банку застави. Водночас для іноземних інвесторів низькоприбутковий та високоризиковий аграрний сектор України й досі залишається інвестиційно непривабливим [4].

У кризовий період забезпечення аграрного сектору кредитними ресурсами знизилося більш як у три рази – від 20,1 млрд грн у 2008 році до 6,8 млрд грн у 2018 році. Незважаючи на те, що зростання обсягів кредитів для села у 2010- 2011 роках дещо збільшилося, потреба аграрного сектору в кредитних ресурсах не задовольняється.

При мінімальній потребі у кредитах в межах 20 млрд грн, у 2018 році одержано 10,1 млрд грн, а за 6 місяців 2019 року – до 10,4 млрд грн. У структурі залучених коштів найбільша частка (70 % або 7 млрд грн) припадала на короткострокові (до 12 місяців) кредити, а 30 % становили середньострокові (до 36 місяців) – 1,4 та довгострокові (до 60 місяців) – 1,7 млрд грн [3]. Незважаючи на обсяги банківських кредитів, ставки користування аграрних підприємств залученими коштами зберігалися на високому рівні. Так, у 2009-2010 рр. вони коливалися в межах 16–36 %.

За даними НБУ, у грудні 2018 р. середньозважена ставка за кредитами, наданими у сільське господарство, мисливство та лісове господарство, становила 14,9 % за середньої ставки 14 % річних [1, с. 122].

Багатоаспектний аналіз загальнодержавних, регіональних та галузевих макропоказників розвитку економіки держави виявляє чітку тенденцію

докризогового поступального зростання та відносної стабілізації рівнів валового внутрішнього продукту держави та аграрної сфери. Протилежна тенденція простежується з динамікою кредитування економіки в цілому та агропромислового виробництва.

Список використаних джерел

1. Аранчій В.І. Кредит у системі фінансового забезпечення інвестиційного розвитку аграрних підприємств. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2019. № 4. С. 120–124.
2. Andriushchenko, K., Lavruk, V., Uliganets, S., Kovtun, V., & Matviienko, H. (2019b). Reputation risk management companies based on competence approach. TEM Journal, 8(2), 516-524. <https://dx.doi.org/10.18421/TEM82-27>
3. Дадашев Б.А., Черемісіна С.Г., Обливанцов В.В. Економіко-фінансовий механізм розвитку регіонального продовольчого ринку. 2019. 324 с.
4. Дадашев Б.А., Черемісіна С.Г. Кредитування агроформувань: проблеми та напрями стабілізації. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2012. № 2. С. 142-149.
5. Лаврук В.В. Формування інноваційної політики аграрних підприємств [Електронний ресурс] Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. Серія: Економіка. Вип. 71. Ч. 2. Режим доступу: <http://udau.edu.ua/library.php?pid=1574>
6. Лаврук В.В. Методичні підходи до оцінки й вибору інноваційно-інвестиційних проектів в агропромисловому виробництві. Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. 15/12/2011. № 168. – Ч.3: 143 Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. С. 43-47.
7. Лаврук В.В. Теоретичні основи управління інноваційним розвитком аграрної галузі. Економічний простір. 2008. № 17. С. 64–70.

8. Лаврук В.В. Інвестування інноваційних проектів у агропромисловому виробництві: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.03; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми, 2011. 40 с.

9. Лаврук В.В. Фінансова стійкість аграрних підприємств. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 21. 2013. С. 127-131

Коубіш Аліна

Магістрант спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Будняк Л. М.**

к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ПРИБУТОК І ФАКТОРИ, ЩО ЙОГО ФОРМУЮТЬ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Рівень ефективності господарської діяльності підприємства визначають фінансові результати цієї діяльності – кінцевий її підсумок. Для здійснення своєї діяльності підприємство має розпоряджатися певними матеріальними, трудовими і фінансовими ресурсами та засобами. Відповідне комбінування та використання цих факторів виробництва, організація виготовлення та реалізація продукції (виконання робіт, надання послуг) є основою для отримання прибутку, досягнення цілей підприємства та задоволення економічних інтересів його власників. Саме прибуток є основним джерелом поповнення власних фінансових ресурсів підприємства, формування грошових фондів, необхідних для фінансування його поточної діяльності і розвитку.

Відповідно до Закону України «Про господарські товариства» прибуток товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З прибутку товариства сплачуються проценти по кредитах банків та по